

5. A Space Law and Orbital Debris. URL: <https://www.nap.edu/read/4765/chapter/14> p.185-186 (date of access: 19.10.2019).

6. Ward Munters. Space debris conundrum for international law makers. Astronautics. Issue № 1 (7) 2016. URL: <https://room.eu.com/article/space-debris-conundrum-for-international-law-makers> (date of access: 19.10.2019).

УДК 347.8:656.025:2-456:342.71(043.2)

Вербінець В.Е., Кожаненко Є.М., студентки,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Миронець О. М., старший викладач

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ АВІАПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК ТА ВИЗНАЧЕННЯ ГРОМАДЯНСТВА ДІТЕЙ, ЯКІ НАРОДЖЕНІ НА БОРТУ ПОВІТРЯНОГО СУДНА

У наші дні авіаційний транспорт широко використовується у всьому світі. Перевезення пасажирів, багажу та вантажу повітряним транспортом значно спрощує життя людини. На сьогодні авіаційна галузь здатна забезпечити технічну можливість комфортного перельоту різного роду пасажиром, включаючи навіть осіб, які перебувають у стані вагітності. Зважаючи на зростання кількості перевезень повітряним транспортом, питання правового регулювання вказаного питання не втрачає своєї актуальності.

Відповідно до пункту 9 підрозділу 2 розділу VIII Правил повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу від 26 листопада 2018 р. № 1239 (далі по тексту – Правила), вагітні жінки можуть бути прийняті до перевезення повітряним транспортом за умови, якщо строк вагітності у них не перевищує 35 тижнів, а в разі багатоплідності – 32 тижнів. Умови перевезення вагітних жінок встановлюються правилами авіаперевізника. Перевозити породіль та новонароджених дітей у перші 7 днів після пологів та народження дитини узагалі не рекомендується (пункт 10 підрозділу 2 розділу VIII Правил).

Вказаний підхід зумовлений тим, що пологи у людини за звичайних умов відбуваються наприкінці 40 тижня вагітності (строкові, або своєчасні пологи). Переважна більшість пологів перебігає без ускладнень. Пологи, що відбуваються після 28 тижня вагітності, називають передчасними [1], що може бути зумовлено авіаперельотом. Серед основних причин варто назвати: 1) зміна тиску. Зазвичай це явище спостерігається під час злету та посадки літака, оскільки вагітні жінки дуже чутливі до зміни атмосферного

тиску, такий «стрибок» може викликати навіть передчасні пологи; 2) нестача кисню. Річ у тім, що зважаючи на специфіку роботи системи вентиляції в літаку, повітря там досить сухе. Слизова оболонка носа ж під час вагітності дуже вразлива, тож існує вірогідність появи набряку чи нежиті алергічного характеру. Нестачу кисню важче переносять вагітні жінки у яких є анемія. А це є прямим протипоказанням до перельотів. Серйозною небезпекою для майбутньої мами можуть стати застій крові, венозна хвороба та тромбоемболічні ускладнення [2].

Варто зауважити, що умови перевезення вагітних жінок, породіль та новонароджених дітей визначаються відповідно до пункту 11 підрозділу 2 розділу VIII Правил правилами авіаперевізника [1]. У цьому сенсі політики авіакомпаній різняться. Наприклад авіакомпанія Міжнародні авіалінії України (МАУ) приймає на борт вагітних жінок за умови, що строк вагітності у них не перевищує 35 тижнів, а в разі багатоплідності – 32 тижнів, за наявності довідки. «Atlasjet» вимагає підтвердження задовільного стану здоров'я від жінок зі строком більшим за 28 тижнів. Авіалінії «SkyUp» дозволяють безперешкодний переліт вагітним до 35-го тижня без наявності довідки. Породіллям у перші 7 днів після пологів ці авіакомпанії відмовляють у транспортуванні. Дозволяють переліт вагітним жінкам з терміном більшим, ніж 36 тижнів, за наявності медичної довідки «United Airlines», «Delta», «Alitalia», «Swissair», «Air France» та «Lufthansa». Заборонено переліт за умови багатоплідній вагітності авіалініями «Air New Zealand» [2, 4, 5, 6].

Звісно, відомі випадки пологів і під час польоту. Якщо дитина все ж таки народилась на борту літака, то питання її громадянства вирішується відповідно до «права крові» або «права ґрунту». Так, перше або *jus sanguinis*, є набуттям особою при народженні, незалежно від місця її народження, громадянства тієї держави, громадянами якої є її батьки. Застосовується здебільшого в законодавстві тих держав, які зацікавлені в скороченні еміграції [7]. А друге, *jus soli*, є принципом набуття особою громадянства за місцем народження (повітряний простір не є винятком), незалежно від громадянства її батьків [8].

Майже всі країни Західної півкулі дотримуються так званого права землі. Деякі, як наприклад США і Канада, застосовують обидва принципи. У літаків теж є «громадянство». Практично всі вони вважаються суверенною територією країни, в якій літак зареєстровано [9].

Отже, на сьогодні перевезення жінок у стані вагітності повітряним транспортом, народження дітей у салоні літака, а також надання їй громадянства мають належне правове регулювання. Проте варто зауважити, що авіакомпанії, зважаючи на можливість значного ушкодження здоров'я матері та народженої нею дитини на борту авіасудна, вживають усіх можливих заходів відповідно до закону для попередження виникнення подібних ситуацій.

Література

1. Пологи. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 18.10.2019).

2. Особливий стан. URL: http://medcenter.nau.edu.ua/osob_stan.doc (дата звернення: 18.10.2019).

3. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу»: наказ Державної авіаційної служби України від 26 лист. 2018 р. № 1239. Офіційний вісник України. 05.03.2019. № 18. Стор. 65. Стаття 626. Код акту 93542/2019.

4. Правила повітряних перевезень пасажирів та багажу приватного акціонерного товариства «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» (МАУ). URL: <https://www.flyuia.com/ua/ua/information/rules-and-regulations/carriage-rules> (дата звернення: 18.10.2019).

5. Правила повітряного перевезення пасажирів з особливими потребами авіалініями «SkyUp». Вагітні. URL: <https://skyup.aero/ru/faq/special-needs> (дата звернення: 18.10.2019).

6. Правила повітряного перевезення пасажирів авіалініями «Atlasjet». Перевезення дітей та вагітних жінок. URL: https://www.atlasglb.com.ua/files/passenger/PAXBAGS_ru.pdf (дата звернення: 18.10.2019).

7. Право крові. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 18.10.2019).

8. Право ґрунту. Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki> (дата звернення: 18.10.2019).

9. Як забезпечити своїй дитині право на кілька паспортів різних держав? URL: <https://www.vistkar.com/yak-zabezpechyty-svojij-dytyni/> (дата звернення: 18.10.2019).